

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Jitkou Hroudovou ve věci

žalobkyně: **I. M.**, narozená X, státní příslušnost Ukrajina,
místo pobytu v ČR X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra – OAMP**, IČO 00007064,
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v prohlášení
zániku oprávnění žalobkyně k pobytu za účelem dočasné ochrany,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v prohlášení zániku dočasné ochrany žalobkyně, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku dočasné ochrany žalobkyně.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala určení, že zásah spočívající v neoprávněném zrušení údaje o jejím hlášeném pobytu a s tím spojeným

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

12/2026

neoprávněným vyznačením zániku její dočasné ochrany, o kterém se dozvěděla dne 10. 02. 2026, byl nezákonný, a současně požádala, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku dočasné ochrany.

2. Žalobkyně v žalobě uvádí, že v září 2025 žalovanému změnu svého pobytu na území ČR řádně nahlásila, přičemž od té doby se na evidované adrese zdržuje téměř nepřetržitě. V listopadu 2025 provedla cizinecká policie pobytovou kontrolu. Žalobkyně je toho názoru, že během uskutečněné pobytové kontroly došlo k fatálnímu administrativnímu pochybení, kdy byla žalobkyně zaměněna se svou dcerou (nar. 2000), která se z adresy v říjnu 2025 odstěhovala. Ubytovatel potvrdil odstěhování dcery, což si kontrolní orgán chybně vyložil jako odstěhování žalobkyně. Ačkoliv ubytovatel, dle tvrzení žalobkyně, údajně následně svůj omyl i písemně potvrdil, žalovaný i Policie ČR odmítli sjednat nápravu s odkazem na nemožnost zpětné změny záznamu.
3. Zánik dočasné ochrany má pro žalobkyni fatální následky, neboť tak ztratila volný přístup na trh práce a nemůže vykonávat výdělečnou činnost, čímž ztratila jediný zdroj obživy. Ztrácí také nárok na veřejné zdravotní pojištění. Je také vystavena riziku správního vyhoštění za nelegální pobyt, ačkoli do ČR přicestovala jako uprchlík před válkou. Zásah považuje za nepřiměřený (čl. 8 EÚLP) a v rozporu s účelem směrnice 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“).

Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
5. Nejprve upozornil, že ve věci není veden žádný správní spis, neboť nebylo vedeno žádné správní řízení.
6. Následně poukázal na to, že v případě žalobkyně postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro daný případ vázán, přičemž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a z důvěryhodných informací poskytnutých cizineckou policií. Žalovaný je tak přesvědčen, že zásada materiální pravdy byla žalovaným dodržena. Zdůraznil, že Ministerstvo vnitra v cizinecké, migrační a azylové agendě úzce spolupracuje s Policií ČR, a to mj. i v oblasti kontroly místa pobytu cizinců. Je běžné, a zcela v souladu s principy vzájemné spolupráce napříč státní správou, že se žalovaný spoléhá na zjištění Policie ČR, a tedy i na výsledky pobytové kontroly.
7. Dne 04. 12. 2025 žalovaný obdržel záznam o výsledku pobytové kontroly uskutečněné dne 12. 11. 2025 mj. na adrese hlášeného pobytu žalobkyně na území, tj. X. V rámci tohoto šetření bylo zjištěno, že osoba žalobkyně na kontrolované adrese trvale nepobývá. Žalovaný tak zásadně nesouhlasí s argumentací žalobkyně týkající se administrativního pochybení a záměny její osoby s osobou její dcery, neboť v obdrženém záznamu o výsledku pobytové kontroly je jasně uvedeno celé jméno a příjmení paní žalobkyně, přičemž datum narození rovněž souhlasí. Další argumentace žalobkyně je založena na pouhých tvrzeních, které ostatně nebyly ničím podloženy.
8. Žalovaný má tak za to, že v případě žalobkyně postupoval zcela v souladu se zákonem, když v návaznosti na zrušení místa jejího hlášeného pobytu prohlásil zánik jejího oprávnění k

12/2026

pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb. o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“, příp. „Lex Ukrajina“).

9. Pro úplnost pak dodal, že žalobkyně v návaznosti na zánik svého oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podala dne 24. 02. 2026 žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem strpení pobytu na území z důvodu uvedeného v § 33 odst. 1 písm. a) zák. č. 326/1999 Sb. Řízení o této žádosti je žalovaným evidováno pod č. j. OAM-00842/ST-2026. Této žádosti bylo žalovaným dne 23. 03. 2026 vyhověno a žalobkyni tak byl v návaznosti na rozhodnutí žalovaného vydán vízový štítek s platností od 30. 03. 2026 do 31. 07. 2027.

Posouzení věci soudem

10. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
11. Žalobkyni dle žalovaného zanikla dočasná ochrana podle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda postup žalovaného představoval zásah nebo šlo o rozhodnutí, přičemž dovodil, že šlo o zásah. Následně se proto zabýval samotnou žalobu – podmínkami pro řízení o ní a její důvodností
12. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem má subsidiární povahu. Mohla-li by se žalobkyně domoci svých práv žalobou proti rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s., bylo by nutné dát přednost této žalobě. Soud proto zkoumal, zda žalovaný vydal nějaké rozhodnutí, proti němuž by se žalobkyně mohla bránit.
13. Rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. musí být výsledkem alespoň minimalistického správního řízení v širším smyslu. Mělo by mít formalizovanou podobu, která má obvykle výrok a odůvodnění, být výsledkem formalizovaného postupu, o kterém je pořizována dokumentace, a výsledný úkon by měl být oznamován účastníkům řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS, bod 78).
14. Podle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina *oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4 (tétož zákona – pozn. soudu).*
15. Ze zákona plyne, že v případě zániku dočasné ochrany pouze fakticky dojde k zániku dočasné ochrany přímo ze zákona, aniž by došlo k jakémukoliv formalizovanému úkonu ze strany žalovaného. V nyní projednávané věci žalovaný pouze vyznačil změnu místa pobytu žalobkyně na území ČR v Informačním systému cizinců. Na základě uplynutí doby dle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina následně došlo k zániku žalobkyniny dočasné ochrany, a to bez dalších úkonů žalovaného.
16. Rozlišovacím kritériem mezi úkony, které již jsou rozhodnutími dle § 65 s. ř. s., a těmi, které nejsou, je skutečnost, zda správní orgán o zániku dočasné ochrany vyhotovuje usnesení, které poznamenává do spisu. V tomto případě ze zjištěných skutečností neplyne, že by žalovaný vydal rozhodnutí či jej poznamenal do spisu. V nyní posuzovaném případě právní

12/2026

úprava s žádným takovým rozhodnutím nepočítá. Soud navíc poukazuje na to, že na žádost o zaslání správního spisu žalovaný odpověděl, že spis se v případech, jako je ten žalobkynin, nevede.

17. Z uvedeného plyne, že postup žalovaného byl faktickým úkonem, který nepředstavuje rozhodnutí, ale zásah dle § 82 s. ř. s.
18. Vzhledem k tomu, že postup žalovaného může představovat zásah dle § 82 s. ř. s., zabýval se soud dále tím, zda jsou splněny podmínky řízení o tomto typu žaloby.
19. Dle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
20. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobkyně byla přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti ní nebo v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li, byť jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žalobkyni ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
21. Soudy přitom musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (srov. rozsudky NSS z 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, č. 1382/2007 Sb. NSS, a z 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019-36, č. 3973/2020 Sb. NSS).
22. Jak soud výše dovodil, namítaný zásah může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. I čtvrtá podmínka je proto splněna.
23. Žaloba je též přípustná a včasná. Žalobkyně nemá k dispozici žádný jiný právní prostředek ochrany (§ 85 s. ř. s.) a žalobu podala v subjektivní dvouměsíční lhůtě od dne, kdy se dozvěděla o zániku její dočasné ochrany (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
24. Splněny jsou též první, druhá a pátá podmínka výše uvedeného testu. Zánik dočasné ochrany směřuje přímo proti žalobkyni, která tím pozbyla oprávnění plynoucí z dočasné ochrany na území České republiky.
25. Soud se proto dále věnoval podmínce třetí – zda šlo o zásah zákonný či nikoli. Žalobkynina dočasná ochrana zanikla dle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina, jelikož byla po dobu 90 dnů (konkrétně od 12. 11. 2025 do 10. 2. 2026) hlášena k pobytu v sídle pracoviště žalovaného v Jihlavě. Na toto místo žalovaný nahlásil pobyt žalobkyně poté, co při policejní pobytové kontrole v místě žalobkynin nahlášeném bydliště, sdělil ubytovatel, že se žalobkyně z místa pobytu odhlásila. Ke změně zápisu nedošlo ani, když ubytovatel uvedl, že si ji spletl s její dcerou. Došlo proto k zániku dosavadního oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina.

12/2026

26. Soud při posuzování věci vyšel z následující právní úpravy:

27. Podle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina *oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4.*

28. Podle § 6a odst. 4 Lex Ukrajina *místem pobytu cizince po zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky je sídlo správního orgánu, který tento údaj úředně zrušil; v informačním systému cizinců je tento údaj označen jako adresa úřadu.*

29. Podle bodu 12 preambule směrnice o dočasné ochraně *z podstaty minimálních norem vyplývá pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany.*

30. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady. Podle odst. 2 bez ohledu na dobu platnosti povolení k pobytu uvedených v odstavci 1 nesmějí členské státy osobám požívajícím dočasné ochrany přiznávat méně výhodné podmínky než ty, jež jsou stanoveny v článcích 9 až 16.*

31. Dle bodu 22 preambule směrnice o dočasné ochraně *je nezbytné stanovit kritéria pro vyloučení některých osob z dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob.*

32. Tato kritéria jsou poté stanovena v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. V něm je zakotvena možnost členských států vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany ve vyjmenovaných případech. Nikde jinde než v uvedených článcích a preambuli směrnice o vyloučení osob nehovoří. Směrnice přitom nestanoví, že by členské státy mohly důvody pro vyloučení osob z dočasné ochrany rozšiřovat.

33. Dle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně:

1. *Členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud*

a) existují závažné důvody se domnívat, že

i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů;

ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich návodce;

iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů;

12/2026

b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.

2. Důvody pro vyloučení podle odstavce 1 se posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby. Rozhodnutí a opatření o vyloučení se řídí zásadou přiměřenosti.

34. *Dle bodu 17 preambule prováděcího rozhodnutí je toto rozhodnutí slučitelné s vnitrostátními systémy dočasné ochrany, které lze považovat za provedení směrnice 2001/55/ES, a lze je uplatňovat jako doplněk k nim. Pokud má členský stát vnitrostátní systém, který je příznivější než úprava podle směrnice 2001/55/ES, měl by mít možnost jej nadále uplatňovat, protože v uvedené směrnici se stanoví, že členské státy mohou pro osoby požívající dočasné ochrany stanovit nebo zachovávat příznivější podmínky. Pokud by však vnitrostátní systém byl méně příznivý, měl by členský stát zajistit doplňková práva stanovená ve směrnici 2001/55/ES.*
35. *Soud konstatuje, že žalobkyně se v důsledku postupu žalovaného, jenž postupoval v souladu s Lex Ukrajina, de facto dostala do postavení osoby vyloučené z dočasné ochrany ve smyslu čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, jelikož jí dočasná ochrana zanikla ze zákona, k čemuž došlo v návaznosti na její přihlášení na adresu dotčeného správního orgánu žalovaným. Pro pořádek soud připomíná, že na této adrese byla poté nahlášena 90 dní, dokud jí nezanikla dočasná ochrana. O tomto postupu (přehlášení na jinou adresu a následný zánik dočasné ochrany) nebyla žalovaným vyrozuměna.*
36. *Žalobkyně v žalobě namítala, že důvod pro zánik dočasné ochrany nebyl naplněn, neboť se na uvedenou adresu bydliště fakticky zdržovala, a nemohlo tak dojít ke zjištění její nepřítomnosti ve smyslu § 5 odst. 8 písm. e) citovaného zákona. Zásah žalovaného považuje za nepřiměřený a v rozporu s účelem směrnice o dočasné ochraně.*
37. *Správní soudy, včetně NSS v tzv. „dubnové“ judikatuře (v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023 – 27, č. 4683/2025 Sb. NSS; ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024 – 42; ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 – 42; a ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024 – 37) a v na ně navazujících soudních rozhodnutích opakovaně konstatovaly, že udělení dočasné ochrany ve smyslu Lex Ukrajina ve skutečnosti znamená „jen“ poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. „Dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je tedy pouze jakousi legislativní zkratkou pro oprávnění k pobytu na území České republiky (jak je i zřejmé z § 2 lex Ukrajina a § 2 zákona o dočasné ochraně), tj. pobytové oprávnění, které jsou členské státy včetně České republiky povinny držitelům dočasné ochrany vystavit a poskytnout jim v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.*
38. *Z judikatury Soudního dvora plyne, že směrnice mohou mít přímý účinek a jednotlivec se jejich úpravy může dovolat, ačkoliv jsou primárně adresovány členským státům. Tento postup je však možný pouze při splnění následujících podmínek. V prvé řadě musí uplynout transpoziční lhůta stanovená konkrétní směrnicí, v níž stát nedostojí své povinnosti řádně a úplně směrnici transponovat do svého vnitrostátního práva (srov. rozsudky Soudního dvora ze dne 4. 12. 1974, Van Duyn, 41/74, a ze dne 5. 4. 1979, Ratti, 148/78). Další podmínkou přímého účinku směrnice je její jasnost a bezpodmínečnost. Soudní dvůr k tomuto uvedl: „ustanovení unijního práva je bezpodmínečné, jestliže ukládá povinnost, která není vázána na žádnou podmínku, a při jejím plnění ani v jejích účincích není podmíněna žádným aktem ze*

12/2026

strany orgánů Unie nebo členských států, a dále že je dostatečně přesné, aby se jej mohl právní subjekt dovolávat a aby jej mohl uplatnit soud, jestliže ukládá povinnost jednoznačným způsobem“ (srov. jeho rozsudek z 8. 3. 2022, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld*, C-205/20, bod 18). Poslední podmínkou přímého účinku směrnice je, že tím nesmí dojít k uložení povinnosti jednotlivci. Tento požadavek vychází z povahy směrnic, které jsou určeny primárně členským státům (srov. již rozsudek Soudního dvora z 26. 2. 1986, *Marshall*, 152/84).

39. Transpoziční lhůta uplynula v případě směrnice o dočasné ochraně 31. 12. 2002 (čl. 32 odst. 1 této směrnice). První podmínka je tedy splněna. Soud se proto dále zabýval tím, zda ze směrnice vyplývá dostatečně jasná úprava, která by vylučovala zánik dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb.
40. Směrnice o dočasné ochraně zavádí minimální normy pro poskytování dočasné ochrany (čl. 1 této směrnice), přičemž z podstaty těchto norem vyplývá pravomoc členských států zavádět nebo udržovat příznivější opatření pro osoby požívající dočasné ochrany (bod 12 preambule a čl. 3 odst. 5 této směrnice). Stejně tak prováděcí rozhodnutí uvádí, že má-li členský stát vnitrostátní systém, který je příznivější než úprava podle směrnice o dočasné ochraně, má možnost jej nadále uplatňovat. Pokud by však vnitrostátní systém byl méně příznivý, měl by členský stát zajistit doplňková práva stanovená ve směrnici o dočasné ochraně (bod 17 prováděcího rozhodnutí). Výše uvedené je projevem minimální harmonizace – směrnice stanoví nejnižší přípustnou hranici ochrany, přičemž státy mohou poskytnout ochranu vyšší. Z toho plyne, že členské státy nemohou zavádět opatření nepříznivější, než jsou stanovené minimální normy.
41. NSS k tomu uvedl následující:

Již z této skutečnosti plyne, že členské státy mají pouze omezenou možnost odeprít práva plynoucí z dočasné ochrany osobám, které ji v Unii požívají na základě rozhodnutí Rady č. 2022/382. Podle článku 8 směrnice jsou totiž povinny přijmout opatření nezbytná k zajištění pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tím účelem jim musí vydat potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady. Jakékoli případné omezení v poskytnutí těchto práv tudíž musí být v souladu se směrnicí o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím, a to pochopitelně i v případech unijním právem výslovně neupravených. Systémově se totiž jedná o vnitrostátní realizaci nároků či oprávnění přímo plynoucích z unijního práva.

(viz bod 33 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024 – 42).

42. Možnost vyloučit určitou osobou z poskytnutí dočasné ochrany upravuje pouze čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. Zdejší soud již ve svých rozsudcích opakovaně dovodil, že z výčtu důvodů uvedených v čl. 28 odst. 1 směrnice neplyne, že by šlo o výčet demonstrativní. Naopak se jedná o výčet taxativní, a to s ohledem na to, že směrnice o dočasné ochraně v žádném ustanovení neumožňuje rozšiřovat důvody pro vyloučení osob z poskytnutí dočasné ochrany. Jde přitom o výjimku z pravidla, že členské státy poskytnou povolení k pobytu osobám, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí (čl. 8 odst. 1 a čl. 5 směrnice), a proto ji je třeba vykládat restriktivně (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, bod 65). Soud má rovněž za to, že ke stejnému závěru dochází i odborná veřejnost (srov. Skordas, A. in: Halbrunner, K. a Thym, D. (eds.), *EU Immigration and*

12/2026

Asylum Law. Commentary, s. 1101, a Noll, G., Gunneflo, M., *Directive 2001/55 Temporary Protection Synthesis Report, Academic Network for Legal Studies on Immigration and Asylum in Europe*, s. 65). Je přitom evidentní, že obsah článku 28 směrnice o dočasné ochraně nijak nekoresponduje s obsahem ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb.

43. Taxativní výčet v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s tím, že směrnice stanoví minimální normy a členské státy mohou poskytovat pouze příznivější podmínky pro osoby, kterých se směrnice a prováděcí rozhodnutí týkají, tvoří dohromady jasnou a bezpodmínečnou právní normu, která zakazuje členským státům vyloučit z poskytnutí dočasné ochrany osoby, které měly po dobu 90 dní místo pobytu v sídle správního orgánu.
44. K samotnému postupu, kdy cizinci nejsou vyrozumíváni o tom, že jejich adresa byla změněna na adresu ohlašovny, uvádí soud následující. I tento postup je s ohledem na závěry uvedené v tomto rozsudku v rozporu se zásadou ochrany práv nabytých v dobré víře. Informace o přihlášení na úřad totiž cizinci většinou zjistí pouze "náhodně". Soud opětovně uvádí, že postup žalovaného spočívající v přihlášení cizince na ohlašovnu není jakýmsi prostým technickým úkonem, nýbrž zásahem, který má dopad do právní sféry cizince, jelikož následně může přijít o dočasnou ochranu, pakliže svou situaci včas nezhodí. Žalovaný proto musí postupovat transparentně a o tomto zásahu dotčenou osobu vyrozumět.
45. Evidence místa pobytu je navíc pouze údajem administrativním a jeho nesoulad se skutečností neprokazuje, že se dotčená osoba nachází mimo území státu. Důvody, pro které je pobyt osoby zaevidován na ohlašovně, mohou být ryze formální, mohou souviset se sporem cizince s ubytovatelem, aniž by to vypovídalo o přítomnosti cizince v České republice, případně to může svědčit o nevyjasněné situaci o pobytu cizince, tak jako je tomu v nyní projednávané věci.
46. Soud shrnuje, že směrnice o dočasné ochraně je postavena na konstrukci, že členské státy mohou být vůči vysídleným osobám vstřícnější, naopak podmínky méně příznivé stanovit nemohou. Právě to však Česká republika zavedením institutu zániku dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina a jeho využíváním v nynější podobě učinila, neboť osobám, na něž se vztahuje tento zákon, postavila do cesty další, směrnici nepředpokládanou překážku, kterou musí překonat, aby mohli v České republice požívat dočasné ochrany. Taková úprava je v rozporu se směrnici o dočasné ochraně. Ta má v tomto ohledu přímý účinek, který vylučuje úpravu § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb. Proto ji soud neaplikoval. Námitka rozporu postupu žalovaného dle ust. § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina s účelem směrnice o dočasné ochraně je pro výše uvedené důvodná.
47. Žalobkyně zároveň požádala o vydání předběžného opatření. Soud o tomto návrhu samostatně nerozhodoval, neboť ve lhůtě pro vydání rozhodnutí o této žádosti rozhodl ve věci samé.

Závěr a náklady řízení

48. Na základě všech shora uvedených skutečností soud shledal tvrzený zásah nezákonným. Výrokem I. proto deklaroval jeho nezákonnost podle § 87 odst. 2 s. ř. s. Jelikož se jedná o zásah s trvajícím následky, soud výrokem II. zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku dočasné ochrany žalobkyně.

12/2026

49. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Od soudního poplatku byla žalobkyně osvobozena ze zákona. V řízení úspěšná žalobkyně náhradu nákladů řízení nepožadovala. Soud proto výrokem III. rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. května 2026

JUDr. Jitka Hroudová, v. r.
samosoudkyně